

Život na Centře

novela

Mlok 5

Život na Centře

Závod

Všichni soutěžící již čekají na startovní čáře. Já mezi nimi. Není to pro mě nic výjimečného, ale přesto jsem docela nervózní. Tenhle mimořádný kvalifikační závod byl vyhlášen a odůvodněn značně zmatečně, takže je těžké odhadnout, jestli chci nebo nechci postoupit.

Po zvukovém signálu všichni vystartují. Po prvních metrech se začíná formovat tradiční pořadí. Jsem na slibném druhém místě. Předě mnou Lexo, chirurgicky přesný a nepřekonatelně nesnesitelný automat na vítězství.

První náročnější úsek je prudké klesání do slabě osvětlené jeskyně. Není to nic příjemného a vyžaduje to už nějaké zkušenosti. Proto je překvapivé, že se předě mnou dostává Barsee, malé třeštídlo, které žádné zkušenosti nemá a tento nedostatek musí vynahrazovat nadšením a odhodláním. Uvidíme, jak dlouho mu to vydrží.

Už se těším, až jeskyni budu mít za sebou. Světlo je čím dál slabší a začínám to na sobě cítit. Nejsou dovoleny umělé zdroje světla. Je nutné pečlivě vybírat mezi rychlostí a rizikem, že se vůbec nedostanu do cíle. A jak se zdá, opatrnosti bylo až moc.

V plné rychlosti mě překonává Tigle, všestranně nadaná hvězda, která občas umí zazářit i plavecky, a zároveň ta nejlepší osoba, co se týká vymyšlení zábavy. Teď z jeho společnosti ale velkou radost nemám. Zdá se, že se budu muset spokojit se čtvrtým místem - posledním postupovým.

To už se dostáváme z jeskyně a stoupáme vzhůru. Naproti nám jdou paprsky světla, ladně roztančené od vlněk na hladině. Nejkrásnější věc, co znám. Je to jeden z těch úseků, který do vás napumpuje energii a chuť pokračovat.

Za mnou se žene Kane, ctižádostivá pohroma, které je lepší nepřijít do cesty. Už několikrát se naše dráhy při závodě zkřížily tak, že nám oběma hrozilo zranění. Naštěstí dnes není v nejlepší formě. Když si budu hlídat optimální dráhu v zatáčkách, což je moje silná a jeho slabší stránka, mělo by vše být v klidu. Ostatní jsou v bezpečném odstupu za námi a jejich šance na umístění se limitně blíží nule.

Aby bylo jasno, tento text píši s největším odporem a vyjadřuji tímto hluboký nesouhlas se stavem našeho vzdělávacího systému. K čemu jako může být dobré, když každý z milionů jedinců, kteří musí tímto bizarním procesem projít, má jako ročníkový projekt za úkol popsat jeden měsíc svého života? Co nového asi může takhle vzniknout? Jistě, dalo by se to pochopit u šprtů, co už se těší, až někde zakotví a nebudou mít nic lepšího na práci než sdělování svých objevených postřehů, ale to mě se netýká. Já chci být rychlý průzkumník a nic jiného mě nezajímá. Aby to mělo alespoň nějaký smysl, zkusím to pojmout tak, aby to bylo užitečné i pro náhodného mimocentričana. Přeji tedy příjemné, zdlouhavé čtení, milá literární komise. Máš, co jsi chtěla.

První kolo určilo i výsledek závodu a na prvních místech už za dalších devět kol žádná změna nenastala. V cíli závodníci odpočívali, protahovali ploutve a čekali, jestli někdo vysvětlí, proč se to dneska konalo a co bude s postupujícími. Doplavalo jsem vyčerpanější než obvykle. V poslední době

jsem hodně pracovalo na sebezdokonalování a na takovou zátěž jsem vůbec nebylo připraveno. Jsem rádo, že to vůbec dopadlo takhle.

Vážený vesmírný cestující, dovol, abych tuto pauzu využilo k představení sebe a své planety. Mé jméno je Pinguum a jsem průměrný obyvatel Centry. Je celkem jisté, že se inteligentní formy života, které vznikly na různých planetách, nebudou příliš lišit, takže nebudu zbytečně zaplouvat do podrobností. Jsem Manuho střední velikosti, dvouploutvé, s chápavými prsty. Žijeme logicky převážně pod vodou, ale dokážeme přečkat i po kratší čas na souši. Tomu vděčíme také za svůj technický rozvoj. Některé přístroje a technologie je totiž stále možné vyrábět nebo provozovat pouze ve vzduchových bublinách.

Rozhodčí byli velmi tajemní. Předali nám diplomy jako obvykle, ale když v užším kruhu blahopřáli čtveřici nejrychlejších, řekli, že nás budou ještě kontaktovat. Máme dál navštěvovat školu jako obvykle a netvářit se podezřele. Lepší pokyny by snad dokázal formulovat i učitel tělocviku.

Čekání

Po tom zvláštním závodě se tedy nestalo nic. Chodilo jsem do školy a čekalo, s čím se ozvou. A nic. Pořád nic. Dvojitě nic.

Jednoho dne jsme se alespoň dozvěděla, co stálo za slabším výkonem Kane. Začalo se totiž dělit. Na jeho ocasní ploutvi se začaly objevovat drobné výstupky. Už to nešlo skrývat. Tvářilo se, že to plánovalo, ale tiplo bych, že udělalo chybu při sebezdokonalování. Dělení je sice úctyhodné, ale poměrně nezvyklé ve školním věku.

Alespoň to zpestřilo hodinu biologie. Kane posloužilo jako názorná ukázka procesu dělení, k jeho velké radosti. Biologie je jinak neskutečná nuda. Musíte se učit, z čeho se skládají naše buňky, jak hospodaří s energií a materiálem, jak komunikují, jak rostou, dělí se, specializují, a to formou naprosto nicneříkajících vzorečků. Vůbec vám to neporadí s tím, jak a na co se soustředit, když chcete silné ploutve a protáhlou hlavu.

My Manuha máme, předpokládám, že stejně jako ostatní vesmírné bytosti, schopnost do značné míry rozhodovat o tom, jaké buňky se budou rozvíjet a dělit. Vtipné na tom je, že to máme vrozené. Žádné vzorečky vám v tom nepomůžou, a to katapultuje biologii na první místo v žebříčku zbytečnosti.

Kane teď čeká poměrně dlouhý proces specializace buněk v ocasní části těla, ze které se nakonec oddělí nové Manuho. Je tam totiž místo, kde může vzniknout skupina buněk, jež není ještě specializovaná, ale dokáže velmi dobře komunikovat i se vzdálenějšími buňkami v těle. Začnou vznikat nové informační dráhy mezi těmito buňkami a původními buněčnými strukturami a elektrochemicky si předávají informace o tom, jaké chemické procesy mají buňky nastartovat a jak se dále dělit. Nový jedinec je díky tomu podobný svému bázevnímu jedinci, alespoň co se týká poměru zastoupení různých typů buněčných skupin. Ovšem pouze do té doby, než nervové centrum budoucího nového jedince získá kontrolu nad svou částí těla a začne proces přeměny hraničních buněk a vlastního dělení.

Takhle nám to tedy říkal vyučující. No neříkalo jsem to? Tak vidíte, nuda.

Je dosti těžké popsat, jak ohromně legračně vypadají Manuha, když mají na ocase vlastní maličkou kopii sama sebe. Starší se samozřejmě tváří, že jim to připadá roztomilé, ale u mladších to obvykle vyvolává náladu na velmi nevybíravé vtipkování.

O přestávce se Tigle rozhodlo připravit nám názornou ukázku. Při čekání ve frontě nenápadně přilepilo nebohému Barsee k ocasu jednoho menšího prvňáčka. Samozřejmě tím nejsilnějším lepidlem, co se dá sehnat. Když se marně snažila trhavými pohyby oddělit, hulákalo: „To vypadá na těžký porod!“ a lepilo k sobě další zvědavce, co se přispěchali podívat. Kázeňský postih byl nevyhnutelný, ale stálo to za to.

Po pár dalších naprosto všedních dnech jsem bylo předvoláno do ředitelny, společně s Lexem, Tigletem a Barseem. Sešla jsme se a nadšeně jsme debatovala o tom, co bude asi následovat. Až na Lexo, jako obvykle, to by neprojevalo zájem, ani kdybyste na něm dělali uzel.

To je na něm to úplně nejnepřesitelnější. Žádný svůj úspěch absolutně neprožívá. My ze sebe můžeme vydat maximum, bojovat o každý kousíček a v cíli dát jasně najevo radost z našeho umístění. Tedy nejlépe z druhého místa, bohužel, protože první vždy zabírá tenhle ledový vegeer. Ani mu to vlastně nezávidím. Co z toho vítězství má, když si to neumí užít? Asi veškeré soustředění věnuje svalovině a logickému úsudku a emoce úplně vynechal. Fakt nezávidím. Možná trochu. No dobře, moc rádo bych ho jednou překonalo, mezi námi.

Tady by se asi hodilo říct, že vegeerové jsou další formou života, kterou můžete na Centře potkat. Ve své biochemické podstatě jsou stejní jako my, Manuha, ale jejich buňky se nedokázaly tak dobře pospojovat, aby se u nich vyvinulo vědomí a rozum. Jejich těla také mají zcela jiné tvary, maximalizuje se plocha pro dopad světla, a často jsou ukotvené na jedné tenké končetině, aby je mořské proudy neodnesly do stínu. Část z nich se ale dokáže pohybovat za světlem.

Asi nemusím vysvětlovat, že Lexo doopravdy není vegeer. Ale smysl pro humor má na podobné úrovni.

Úkol

Nastala hodina naší audience v ředitelně. Proplula jsme administrativní částí školní budovy a ohlásila jsme svůj příchod. Ředitel neklidně řekl, ať počkáme, a vystřelil pryč. Za chvíli dorazili tři drsní vojáci. Vojáka poznáte podle toho, jakou část těla nechá zanedbanou. Žádnou. Černá kůže, jen lehce nazelenalá na zádech, aby mohl vstřebávat alespoň nějaké světlo normálně, dvě dvojice velmi silných ploutví, velké oči, poměrně velká hlava, ale přitom tvarovaná tak, aby nebránila v rychlém pohybu, a široký ocas. Vojáci se stručně představili a přešli rovnou k věci. Přinášeli velmi znepokojivé zprávy.

Dozvěděla jsme se, že se hledají nejlepší plavci, kteří by byli schopní dopravit zvláštní navigační zařízení na určené suché výstupky. Doprava nad hladinou není možná kvůli riziku havárie při přistání. Podvodní dopravní prostředky se nedokázaly dostat přes úzké průplavy v jeskynním systému, který je nutné překonat. Z toho jsme pochopila, že se už obojí zkoušelo. Tedy potřebuje dostatečně malé plavce, aby po cestě mohli proplout různými škvírami. A také dostatečně trénované, aby to přežili. Přesněji, alespoň někteří z nich. V běžné cestovní kanceláři by takový výlet asi prodejní rekordy netrhal.

To opravdu důležité přišlo ale až potom. Planeta je v ohrožení. Naše civilizace se považovala za zatím technologicky nejdokonalejší a předpokládalo se, že na rozdíl od těch předchozích dokážeme nebezpečí z vesmíru odhalit včas a účinně ho odklonit. Vesmír se ale rozhodl naši pýchu konfrontovat se svou vynalézavostí, a tak nepravděpodobná srážka s kometou vychýlila planetku, která původně vypadala, že Centru bezpečně mine, neomylně směrem na nás.

Naše planeta k nám má velmi rozporuplný vztah. Na jednu stranu nám poskytuje minerální horniny a dokonce i bohaté minerální prameny, hojně vodních ploch a jen pár suchých výstupků nad hladinu vody. Pravidelně se natáčí k naší hvězdě Sále a nabízí nám tak dostatek životodárné energie. Na druhou stranu tektonické proudy mohou na mnoha místech snadno protrhnout křehkou skořápku horniny mezi vodou a horkou lávou a rozvařit nás na kaši. Víry v naší plynné atmosféře mohou dočasně snížit ochrannou vrstvu plynů a kromě prospěšného světla propustit i velmi zraňující záření. Kvůli tomuto schizofrennímu přístupu došlo nejméně desetkrát k takovým katastrofám, že byl život zcela vyhuben a musel pracně vznikat znovu. Naštěstí je to takový nezmar a měl tu k tomu vhodné podmínky, jinak bych Vám toto ani nepsalo.

A teď tedy hrozí, že nás sestřelí šutr letící vesmírem. Před námi leží otázka, jestli se zúčastníme záchranné operace.

Rozmýšlet nebylo popravdě co. Takové dobrodružství, navíc možná úplně poslední, co se naskytne, musíme rozhodně zažít. Barsee vypadalo vyděšeně, Tigle taky, ale snažilo se to zakrýt vtípkou o blankytných mozcích, co nás teď budou muset učit disciplíně, Lexo nevypadalo jako obvykle nijak, a já mělo zatím nejsmíšenější pocity ve svém životě.

Dostala jsme instrukce pokračovat ve školní docházce (jako fakt), nastudovat si materiály k naší misi a za čtrnáct dní se hlásit ve vojenském výzkumném středisku. A tvářit se nenápadně.

Středisko

Další dny ve škole byly nekonečné. Ke všemu byl na programu blok manuálních předmětů, tedy umění, zpěv, tvorba a takové nesmysly. Ještě budu rádo vzpomínat na biologii. Nejotravnější je rozhodně zpěv. V našem ročníku se totiž probírá vícesmyslový zpěv, tedy ten, kdy vydáváte harmonicky sladěné signály akustické, chemické, elektrochemické i elektromagnetické. Není to špatné, když to někdo umí, ale školní realita je bohužel taková, že musíte poslouchat, jak se o něco takového snaží nemehla, co neumí vydávat něco harmonického ani v jedné z těchto forem. Já jsem taky takové nemehlo.

Znovu vyjadřuji svůj nesouhlas s touto skladbou předmětů. K čemu mi to jako rychlému průzkumníkovi bude? Je to paradoxní. Můžeme si vybrat, jestli nám povyroste ploutev nebo hlava, ale nemůžeme si zvolit, jestli se budeme učit recitovat, integrovat nebo boxovat.

Přesun do vojenského střediska byl tedy vysvobozením. Již jsme měla připravené pokoje, kam jsme si vybalila věci. Po krátkém zabydlení se máme přesunout do přednáškového sálu. Volnou chvíli jsem věnovalo obhlídce areálu.

Vojáci původně měli na starost především obranu před ostatními kmeny Manuh, které občas napadlo, že jim jejich území již nestačí, potřebují lepší minerální prameny, nebo že složení dopadajícího světla již nevyhovuje jejich potřebám. Po spoustě rozsekaných, rozstřílených, rozpuštěných a uvařených životů našťestí někoho napadlo, že by bylo lepší vymyslet pravidla, která vymezují práva a povinnosti každého Manuha. Ono se žije o trochu snáze, když víte, že i v případě zamoření vašich vod můžete odplavat jinam a nemusíte přitom brutálně bojovat o své místo pod Sálou.

Teď už vojáci neřeší vnitrodruhové války, ale spíše lokální problémy, jako potíže s veřejnou infrastrukturou a přírodní katastrofy. A konkrétně dnes se připravují na zápas s koncem světa.

Budovy v areálu plně odpovídají tomu, co jsem právě popisovalo. Většinu tvoří hangáry na obrovské stroje pro hloubení tunelů a stavbu budov, cisterny na chemickou úpravu vody pro případy, kdy z jádra kvůli tektonické činnosti unikne nebezpečná látka. Sklady na nejrůznější nástroje a vybavení a speciální obleky do nebezpečných prostředí. Třeba ty, které mají světélkující vnitřní vrstvu pro pobyt v temných jeskyních, nebo membránu pro příjem minerálů i v hladových vodách.

Co mě překvapilo, byla velikost budovy pro výzkum a vývoj. Zabírala skoro třetinu areálu a byla rozhodně větší než jakákoliv škola, co jsem zatím vidělo. A ještě zajímavější bylo, že se kolem ní pohybovali kromě vojáků také ryzí vědci. Akademici se totiž o vojenském výzkumu vyjadřují často s pohrdáním. Tu správnou vědu podle nich pohání touha po poznání, a ne potřeba zkonstruovat větší vrták. Ale tady rozhodně obyčejní vrtáci nebyli, byla tu Manuha s těmi největšími hlavami, jaké jsem kdy vidělo.

Nepochopím, jak si někdo může dobrovolně takhle zdeformovat tělo. Veškerá energie očividně jde na rozvoj nervového centra, případně na prsty tak, aby byly schopné jemné motoriky. V laboratoři jistě

dobré, ale jinak mají téměř zakrnělé ploutve a na jejich pohybu je to vidět. A k tomu až legračně maličkaté ocásky. Chtělo bych vidět, jestli jsou vůbec schopni rozmnožování. A to všechno jenom kvůli delší paměti a lepším kombinatorickým schopnostem. Považuji je za jasné oběti toho, jak se dnes inteligence přeceňuje.

Ve velkém sále jsme si potvrdila to, co již bylo naznačeno v materiálech. Budou zachovány původní skupiny, tedy budu přiděleno k Lexu, Barsee a Tigleti. Hlavně jsme se ale konečně dozvěděla i to, co budeme kam dopravovat. Byly vypracovány dvě nezávislé varianty záchranné operace, označené velmi tvůrčími názvy A a B. Pokud selže varianta A, budeme moci sáhnout po záložním plánu B. Obě varianty vyžadují rozmístění naváděcích sond na několika místech vyvýšených nad hladinu. Naším úkolem bude tyto sondy dopravit, sestavit a upevnit. Kvůli minimalizaci rizik bude těchto sond rozmístěno poměrně hodně, a každá skupina bude vyslána s dvojicí sond pro A i B plán na jedno z určených míst.

Překvapivě špatně jsem vstřebávalo tuhle větu: „Modulů bude vysláno více, než je nezbytně nutné, aby se operace nezhroutila kvůli pár skupinám, které svůj nebezpečný úkol nezvládnou.“ Na další část přednášky, jež se zabývala tím, jak závisí pravděpodobnost úspěchu na počtu zprovozněných modulů, jsem už nemělo moc myšlenky.

Následuje pár dní, během kterých se učíme zacházet s výstrojí, zkoušíme speciální obleky, a trénujeme plavání se zavazadly, která jsou přichycena ke hřbetní části obleků. Musím říct, že hrát si s těmi všemi vzácnými technickými vymoženostmi je velmi zábavné. Alespoň tehdy, když se nám podaří vytěsnit, kvůli čemu se tohle všechno děje. I Barsee a Tigle se plně soustředí na výcvik a na žádné vylomeniny nemají náladu. U Lexa je to samozřejmost.

Cesta

Nastal čas našeho odjezdu. Vše bylo mnohokrát ověřeno, naše zdraví, výstroj, obleky, a především zásilka. Skupiny vyrážely v různých časech podle toho, jak daleko měly své cílové výstupky.

Naše cesta měla trvat pár dnů. Většina trasy byla poměrně pohodlná, v mělkých vodách, ale musela jsme taky proplout složitým jeskynním bludištěm pod skalním masivem, který vystupuje poměrně vysoko nad vodu a nedá se překonat jinak.

První část putování byla doslova parádní. Plni sil jsme si užívala plavání v těch nejdokonalejších armádních oblecích, které pohyb usnadňují takovým způsobem, že téměř nevnímáte těžký náklad. Počasí bylo příznivé a voda klidná. Lexo svištělo kupředu a my ostatní jsme se snažila s ním držet krok.

Ke skalnímu masivu jsme se dostala až před večerem. Hledání vstupu do jeskynní bylo náročné spíše psychicky než fyzicky. „Jak chtějí trefit šutr ve vesmíru, když nedokáží najít ani díru ve skále?“ běsnil Barsee, když nás zradil navigační systém. Už to vypadalo, že jsme ztraceni. To, že Lexo nemá nervy, se ukázalo jako velká výhoda, protože je ani nemohlo ztratit. Pokračovalo v nekonečném prohledávání okolí až objevilo sutinami zavalenou chodbu.

Díky vojenským oblekům bylo jedno, jestli je den nebo noc, nebo jestli budeme ve černém tunelu, energii mohly dodávat nepřetržitě, a tak jsme se rozhodla ignorovat únavu, abychom stáhla časovou ztrátu.

Cesta temným bludištěm byla únavná a nepříjemná. Samé prodírání úzkými soutěskami, objevování slepých uliček a smutné pohledy na zbytky vegerů, jež vodní proudy odnesly to temnoty.

Velká radost. To jsme cítila, když nás tunel dovedl do volného prostoru. Navigační systém se opět našel a potvrdil, že jsme na správné cestě. Zdálo se mi, že i na Lexu lze pozorovat lehkou úlevu. Jelikož jsme nabrala další skluz, pokračovala jsme bez přestávky.

Netrvalo ale dlouho a všechna jsme litovala, že nejsme ještě v jeskyni. Z nebe na nás začaly dopadat zraňující, spalující paprsky. Naštěstí nedopadají v plné intenzitě na naši kůži, to by nás po chvíli spálily, ale i tak část proniká a způsobuje takovou bodavou bolest, že nedokážeme kontrolovat své pohyby a odplavat do bezpečí. Pokud bychom věděla, kde ho hledat.

„Pokuste se dostat k sobě a sbalte ploutve pod sebe.“ Snad nejdelší Lexova věta, co jsem kdy slyšelo. A také jediný náznak řešení, co zazněl, tak jsme se z posledních sil pokusila uposlechnout. A pak přišla nejsilnější a nejdojemnější chvíle, co jsem zažilo. A zařídilo jí opravdu Lexo.

Já, Barsee a Tigle jsme se schoulili a k sobě a Lexo vyplulo nad nás a objalo nás, abychom zůstala u sebe. Myslela jsme, že nás chce jen chránit, ale pak začalo zpívat. Začalo vydávat tak dokonalou melodii, pečlivě sladěnou pro všechny naše smysly, že nás zázračně utěšila. I přes bolest jsme zase dokázala plavat. Zamířila jsme směrem ke dnu k místu, kde se zdálo, že by se dalo schovat ve vyhloubené jámě.

Svatyně

A aby těch duchovních zážitků nebylo málo, zjistila jsme, že ona jáma není přírodní úkazem. Do jejích stěn ústila spousta chodeb, výklenků, a dokonce prostorných sálů se zdobenými sloupy, které je chránily před zhroucením.

Byla to totiž svatyně vybudovaná nejspíše dávno zaniklou civilizací na počest jejímu bohu. Nejhlubší a nejpropracovanější stavba, co jsem kdy vidělo. A to dokázali vytvořit bez dnešní techniky a materiálů. Neskutečná dřina. Blázni. Bůh je jen výmluvná odpověď na otázky, pro které nemáme lepší vysvětlení. Ale jak rádo bych věřilo, že někdo všemocný dohlíží na to, že naše výprava bude úspěšná.

Proplouvala jsme jedním z těch sálů, který nás zachránil před smrtícím zářením. Byl osvětlen tak akorát, aby si prastaré sochy hrály svou promyšlenou hru se stíny. Sochy bytostí, jejichž druh už nikdy nepotkáme. Nejspíš jimi chtěly vzdát hold tělům, která podle nich sloužila jako chrámy pro duši. Dnes to zní úsměvně, protože vím, že je to obráceně. Že duše vznikla proto, že čím dál složitější organismy, organizované shluky buněk, potřebovaly centrální řízení. Dnes jsme chytřejší a už víme, jak věci fungují, ale možná jsme ztratili schopnost nad nimi žasnout.

„Jaké by to asi bylo, žít v jejich době?“ zasnulo se Barsee.

„Jestli chceš, můžeme se do jejich doby trochu veřít. Alespoň trochu poškádlíme historiky,“ řeklo Tigle a začal do soch prastarých bytostí vyrývat moderní zbraně, nástroje, a u jedné taky zanechal vybité baterie z navigačního systému.

„Historie Centry bude díky tobě bohatší,“ řeklo jsem spíš z legrace, než že bych to schvalovalo.

Název Centra pochází z doby, kdy si ještě Manuha myslela, že je naše planeta středem vesmíru. Dneska už samozřejmě víme o hvězdách, měsících, galaxiích, a černých dírách, bla bla bla, co vám budu povídat, ale název zůstal takový, jaký dostala od předků, a připadá mi to tak správné. Vsadilo bych se, že všechny civilizace, co tu vznikly, a že jich bylo, i ty co teprve vzniknou, si projdou tímto sebestředným obdobím. V tomhle se vývoj celých společností neliší od vývoje jednotlivců. Až na Lexo, to je tím nadutější, čím je vzdělanější.

Jelikož se zdálo, že pokračování v cestě ještě není bezpečné, rozhodla jsme se, že si na tomto kouzelném místě dopřejeme trochu odpočinku a vyrazíme, až se úroveň záření vrátí do normálu.

Moduly

Pár hodin spánku stačilo na to, aby se nám vrátil elán a odhodlání splnit náš úkol.

Zaznamenala jsme si polohu svatyně a vyrazila na cestu. Počasí se očividně snažilo vyžehlit si u nás ten včerejší výstřelek a vše šlo hladce.

Dorazila jsme k cílovému výstupku a navigační systém nás odměnil přehráním fanfáry. Bylo to slabší než Lexův zpěv, ale i tak to potěšilo.

Pro nás to znamenalo, že budeme muset vylézt z vody na souš. Bez obleků bychom tam vydržela pár minut, s nimi hodinu. I tak budeme muset jednat svižně. Vylézt na vrchol, vybalit součástky, sestavit moduly, upevnit je, aktivovat a spěchat zpátky.

Nebudu lhát, z vody se mi vůbec nechtělo. Přestože vojenské obleky jsou senzační a všechno značně ulehčují, prostě to není naše přirozené prostředí. Brr.

Krátce jsme si zopakovala instrukce, mnohokrát nacvičené, a vyšplhala jsme na břeh. Pak jsme spěchala na vrchol. Odrážela jsme se ploutvemi. Obleky měly na spodní části pevný klouzavý materiál, takže ani rychlý pohyb nás nezraňoval.

Vše šlo až podezřele hladce. Vrchol výstupku měl stejný tvar, jako jeho model, na kterém jsme akci cvičila. Vybalila jsme součásti modulů, sestavila nejdříve navigační modul pro plán A a ukotvila ho k podloží. Poté totéž pro modul plánu B.

Po instalaci modulů jsme spustila testovací sekvence, moduly zablikaly, zapípaly, a dokonce zavrňely, aby ověřily kvalitu ukotvení. Navigační systém nám zahrál další fanfáru na znamení toho, že ta důležitá část naší mise je splněna a můžeme se vrátit domů. S úlevou jsme se otočila a začala klouzat zpátky dolů k vodě.

Zpáteční cesta se obešla bez potíží a do výcvikového střediska jsme se stihla vrátit několik hodin před tím, než vyšleme rakety a navedeme je na ten mizerný asteroid. Máme čas si trochu odpočinout a pak půjdeme s ostatními sledovat do velkého sálu, jak naše naváděné rakety trefí nebo minou svůj cíl.

Odpal

Nálada v sále je nervózní, ale převážně optimistická. Všechny skupiny dokázaly své moduly umístit, většina z nich se již dokonce v pořádku vrátila na základnu. Přesnost naváděcího systému je tedy dostatečná, počasí je příznivé. Situace by těžko mohla být lepší. Tedy kdyby nám nehrozilo nepříjemné vyhynutí.

Pětice raket již startuje z pěti pečlivě vybraných vystupujících skalních masivů. Desítky navigačních modulů upravují jejich okamžitý směr, společně se spoustou čidel umístěných přímo na raketách.

Na obrazovkách sledujeme, jak pět raket postupně dopadá na povrch asteroidu, vybuchují, vyhlubují na něm hluboké krátery. Ale to je asi tak všechno. Asteroid drží dále pohromadě a dále míří přímo na Centru. Nepovedlo se jej ani roztrhat, ani odklonit. Musí být tvořen pevnějším materiálem, než jsme čekala.

Optimismus nahrazuje tichá panika a všichni obracejí své naděje k plánu B. Čekáme, kdy bude ohlášen start druhé várky raket a doufáme, že ponесou účinnější trhaviny, než rakety A.

K obyvatelstvu začíná promlouvat šéf B-varianty a všichni doufáme, že má dobré zprávy. Naděje vzbuzuje, že vypadá jako plovoucí hlava se zakrnělými ploutvičkami, takže někoho chytřejšího jen tak nenajdete.

„Vážení centričané, dovolte, abych Vám představilo variantu B,“ začal. „Nejspíše očekáváte, že vám popíši, jaký typ hlavice nyní pošleme na asteroid. Bohužel, žádné další hlavice ani rakety nemáme. Veškeré trhaviny byly spotřebovány při prvním pokusu.“

Z výrazů sledujících v sále bylo zřejmé, že všichni doufají, že se hlavoun přizná, že to byl značně nejapný pokus o vtíp.

„Varianta A byla navržena vojáky, varianta B je čistě vědecká. Díky vzácné spolupráci mezi matematiky, statistiky, informatiky, fyziky, chemiky a biology, jsme sestavila velmi slibný plán zachování života“.

To už znělo lépe, ale už se nemůžu dočkat, až nám vysvětlí, jakým způsobem ten asteroid nechají vypařit.

„Navrhla jsme novou formu života, která bude mít díky své pravděpodobnostní povaze mnohem větší šanci včas se přizpůsobit podmínkám na planetě, kde se bude rozvíjet.“

Tak snad jsme se tu sešli kvůli Centře, ne? Musí ti akademici pořád mluvit tak obecně?

„To, že si jedinci sami určují, jaké budou mít přednosti, se může jevit jako výhoda, ale ve skutečnosti je to zcela krátkozraké. To, co je výhodou dnes, může být přítěží zítra. Ale jak to odhadnout? Jak nepodlehnout pokušení být takovými, jakými si nás současnost žádá?“

To jsou výborné otázky, ale v naprosto nevhodnou dobu. Koukejte už vymizíkovat ten šutrák.

„Do béčkových modulů nebyl umístěn naváděcí systém, ale byla tam uložena pouzdra se zárodky nové formy života.“

Vyděšené šumění v sále.

„Až bude Centra roztrhána silným nárazem, tato pouzdra se vydají na dlouhou cestu vesmírem. Když budeme mít štěstí, uchyty se na vhodných planetách.“

Zklamané šumění v sále.

„Tam se díky novému systému statistického křížení začne rychle přizpůsobovat tamním podmínkám, a to takovým způsobem, že vznikne větší množství velmi různorodých druhů organismů. Ty se budou udržovat navzájem v rovnováze. Život potom bude mnohem odolnější a dokáže se vzpamatovat i z ještě větších katastrof, než které kdy postihly Centru.“

Když mi to došlo, asi jsem i na chvíli omdlelo. Nepokouší se zachránit naše životy. Snaží se zachovat Život. V jeho úplně nové formě. Obdivuhodné a šílené naráz.

Máme na něco takového vůbec právo? Nebereme tímto vesmíru monopol na zázraky?

Jak mizivá je šance, že se to povede? A když se to povede, bude takový život lepší, než je ten náš? Je život řízený statistikou a náhodou lepší než život řízený vůlí?

Co bude znamenat to, že aby vznikl nový život, musí se spojit dva životy stávající? Má něco tak šíleně složitého vůbec šanci na úspěch?

Mohou vzniknout úplně nové, lepší druhy vztahů, když jedinci nebudou už nikdy jedinci v tom smyslu, jak jej chápeme na Centře?

Co když se něco zvrtně? Nemůže takzvané udržování rovnováhy přerůst v nelítostný boj o přežití?

Nejdřív to byl šok. Bezmoc a zmar. Naději jsem začalo cítit pomalu a pozvolna. Přestože je plán B ryzím zklamáním, je to pořád lepší než nic. Naše snaha, naše existence má šanci, že nebyla zbytečná.

Hlavoun dokončil svou stručnou přednášku a vypadal nadšeně. Asi opravdu věřil, že varianta B klapne. Ostatní Manuha nadšeně nevypadala, ale věřit se alespoň snažila. Sál se vyprázdnil. Odevzdaně jsme plavala podívat se na největší a poslední ohňostroj v historii Centry.

Poděkování: Děkuji T. za první připomínky.

Licence: [CC BY-NC-SA 4.0](#)

E-mail: [mlok5\(zavináč\)protonmail.com](mailto:mlok5(zavináč)protonmail.com)

Twitter: Mlok 5 @mlokpet

Web: <https://mlok5.gitlab.io/>

Zveřejněno také na [liter.cz](#).

Verze textu: 0.1.2

Praha, 23. 5. 2020